

DESARROLLO PRODUCTIVO, RURAL Y AGUA

Santísima Trinidad, 17 de marzo de 2026
CITE: SENASAG/JNSV/ N° 133/2026

Señor:
Mr. Yunus BAYRAM
Deputy Director General
Ministry of Agriculture and Forestry
General Directorate of Food and Control
Ciudad de Ankara - Turquía
Rep. De Turquía. -

REF.: SOLICITUD DE ESTADO FITOSANITARIO

De mi mayor consideración:

Mediante la presente comunico el interés de una empresa Boliviana, por importar desde el país de Turquía, el siguiente material vegetal:

- Semillas de Sandía, con fines comercial (*Citrullus lanatus*)

En este sentido, solicito nos pueda enviar el Estado Fitosanitario de este cultivo, de acuerdo a formato adjunto, a fin de realizar el Análisis de Riesgo de Plagas (ARP) respectivo.

Sin otro particular, me despido con toda atención.

DMSR/WON/VGAA
C.c- ANVF

Adjunto: CITE: Adjunto lo mencionado

[Handwritten Signature]
Lic. Luis Alberto Sánchez Shimura
JEFE NACIONAL DE SANIDAD
VEGETAL
SENASAG - MDPryA

SERVICIO NACIONAL DE SANIDAD AGROPECUARIA
E INOCUIDAD ALIMENTARIA - SENASAG
Av. José Natusch esquina Félix Sattori N° 15724
Tel.: 591-3-4628105 - 4624194 - Fax: 591-3-4625291
Trinidad - Beni - Bolivia

DESARROLLO PRODUCTIVO, RURAL Y AGUA

**INFORMACIÓN REQUERIDA PARA INICIAR EL
ANÁLISIS DE RIESGO DE PLAGAS PARA EL INGRESO
DE MATERIAL VEGETAL AL ESTADO PLURINACIONAL DE BOLIVIA**

1. Nombre científico (genero especie), nombre (s) en español y en la lengua (s) del país exportador, sinónimos, y la clasificación taxonómica a la que pertenece el producto vegetal de interés de importación.
2. Cultivo, variedad, o la descripción de grupo de los productos o sub productos de origen vegetal.
3. Indicar si la planta se cultiva a partir de semilla certificada o de vivero, si procede.
4. Si fue producido a partir de semilla certificada, indicar el origen de la semilla (país estado)
5. Anexar fotografías en color de la planta, parte de la planta o producto o sub producto de origen vegetal.
6. Especificar la parte o partes de la planta a importar (raíz, semillas, plantas, frutos, etc.), así como la presentación (ej. Si son esquejes, indicar si incluye raíz y/u hojas). Cuando el material propagativo venga en sustrato, señalar el tipo de sustrato, etc.)
7. En qué mes o meses del año se produce, cosecha y exporta el producto.
8. Uso final del producto a importar (Ej. Propagación, consumo, molienda, industrialización, transformación. Etc.).
9. Localización y descripción geográfica de las áreas productoras designadas para áreas libres, y otras áreas productoras.
10. Mapa del país señalando las áreas productoras designadas para la exportación, áreas libres y otras áreas productoras.
11. Condiciones climáticas de las áreas de producción.
12. Fenología del cultivo, señalando las fases de desarrollo más importantes, de acuerdo al uso y destino del producto (desarrollo foliar en follajes, floración en ornamentales, fructificación en frutas frescas, etc.).
13. Manejo fitosanitario general del cultivo, señalando las fechas y etapas de mayor incidencia de plagas.
14. Problemas fitosanitarios de importancia del cultivo en el área de producción designada para exportación y de existir diferencias entre otros problemas fitosanitarios de importancia en otras áreas productivas,
15. De cada una de las plagas asociadas al cultivo en cuestión, presentar la siguiente información:

**SERVICIO NACIONAL DE SANIDAD AGROPECUARIA
E INOCUIDAD ALIMENTARIA - SENASAG**

Av. José Natusch esquina Félix Sattori N° 15724

Tel: 591-3-4628105 - 4624194 - Fax: 591-3-4625291

Trinidad - Beni - Bolivia

DESARROLLO PRODUCTIVO, RURAL Y AGUA

- a) Nombre (s) de la plaga en español o el idioma local.
 - b) Clasificación taxonómica (que incluya al menos el orden, familia, género y especie)
 - c) Distribución geográfica de la plaga en el país, si es plaga cuarentenaria, y si está presente.
 - d) Periodos de ataque (por ejemplo, el porcentaje de plantas infectadas, o los frutos infectados) con el tiempo (por ejemplo, durante las diferentes etapas fenológicas de los cultivos y/o épocas del año.
 - e) La biología de plagas o la etiología de la enfermedad o la epidemiología.
 - f) De cada uno de los estados biológicos de la plaga (insectos, ácaros), indicar con que parte de la planta se asocia y describir su ataque, ya sea externo o interno.
 - g) Cuando se trate de un patógeno (hongo, bacteria, virus, fitoplasma, nematodo), explicar la forma y tipo de infección.
 - h) En caso de malezas o cualquier otro organismo, describir su asociación y daño.
 - i) Las pérdidas económicas asociadas con las plagas asociadas al producto de interés en el país origen y procedencia.
 - j) Las citas bibliográficas de la información presentada en el punto 21 con el sustento técnico y científico (Fotocopia de la literatura citada).
16. Lista de plagas de importancia por estado fenológico del cultivo, enfatizando las plagas relacionadas con la parte de la planta a ser exportada.
 17. Lista de plagas de importancia cuarentenaria de acuerdo a lo establecido en la lista de plagas cuarentenarias de cada país.
 18. Tratamientos fitosanitarios en pre cosecha.
 19. Tratamientos fitosanitarios en pos – cosecha
 20. La eficacia de tratamientos de pos – cosecha
 21. Porcentaje de eficacia en la eliminación de las plagas de los productos o sub productos de origen vegetal.
 22. Descripción de las actividades de aseguramiento de la calidad, eficacia, y eficiencia de la supervisión de la aplicación de métodos de control fitosanitario.
 23. Regulaciones fitosanitarias en el interior del país, relacionadas con el cultivo de interés, o las plagas identificadas como de importancia cuarentenarias (si están presentes en el país).
 24. Sistemas de vigilancia y monitoreo para prevenir brotes de las plagas de importancia cuarentenarias (si está presente en el país).
 25. Infraestructura para la aplicación de tratamientos fitosanitarios reconocidos para las plagas de importancia cuarentenarias,
 26. Descripción de las prácticas de manejo y de métodos de cosecha del cultivo.
 27. Volúmenes de producción y exportación.

DESARROLLO PRODUCTIVO, RURAL Y AGUA

28. Volúmenes y frecuencias planeadas en la importación.
29. Sistema de transporte, en la cual se incluya el tipo de material de empaque, tamaño del empaque, capacidad del embarque, así mismo, condiciones de temperatura y humedad de los contenedores cuando aplique.
30. Descripción de la circulación de la mercancía desde el campo hasta el procesamiento para la exportación de puerto (por ejemplo, el método de transporte, contenedores de transporte, las rutas de tránsito), especialmente a través de diferentes zonas de riesgo de plagas.
31. Las fotografías de las cajas y contenedores utilizados para el transporte de la materia prima.
32. Identificación de puerto (s) de exportación e importación y los meses (estaciones) de embarque, incluyendo puertos intermedios de escala, si procede.

Toda la información debe estar en idioma español y respaldado oficialmente por el Organismo Nacional de Protección Fitosanitaria (ONPF) o su equivalente del Ministerio de Agricultura del País exportador y enviada al:

SERVICIO NACIONAL DE SANIDAD AGROPECUARIA
E INOCUIDAD ALIMENTARIA - SENASAG
UNIDAD NACIONAL DE SANIDAD VEGETAL
Av. Jose Natush N° s/n
Trinidad, Beni – Bolivia
Teléfonos: +591-3-4628107
Fax: +591-3-4628105

SERVICIO NACIONAL DE SANIDAD AGROPECUARIA
E INOCUIDAD ALIMENTARIA - SENASAG
Av. José Natusch esquina Félix Sattori N° 15724
Tel : 591-3-4628105 - 4624194 - Fax: 591-3-4625291
Trinidad - Beni - Bolivia

MINISTRY OF PRODUCTIVE, RURAL AND WATER DEVELOPMENT

Holy Trinity, March 17th 2026
CITE: SENASAG/JNSV/ N° 133/2026

Sir.

Mr. Yunus BAYRAM
Deputy Director General
Ministry of Agriculture and Forestry
General Directorate of Food and Control
Ankara - Türkiye
Rep. of Türkiye. -

REF.: APPLICATION FOR PHYTOSANITARY STATUS

Of my highest consideration:

I hereby communicate the interest of a Bolivian company, to import from the country of Türkiye, the following plant material:

- Watermelon seeds, for commercial purposes (*Citrullus lanatus*)

In this sense, I request that you send us the Phytosanitary Status of this crop, according to the attached format, in order to carry out the respective Pest Risk Analysis (PRA). Without any other particular, I say goodbye with all attention.

(signature)

Eng. Luis Alberto Sanchez Shimura
NATIONAL HEAD OF PLANT HEALTH
SENASAG MDPRyA

Attachment: the above

**INFORMATION REQUIRED TO INITIATE THE PEST RISK ANALYSIS FOR
THE ENTRY OF PLANT MATERIAL INTO THE PLURINATIONAL STATE OF
BOLIVIA**

1. Scientific name (genus species), name(s) in Spanish and in the language(s) of the exporting country, synonyms, and the taxonomic classification to which the plant product of import interest belongs.
2. Cultivation, variety, or group description of products or by-products of plant origin
3. Indicate whether the plant is grown from certified seed or from a nursery, if applicable.
4. If it was produced from certified seed, indicate the origin of the seed (country state)
5. Attach color photographs of the plant, part of the plant or product or by-product of plant origin.
6. Specify the part or parts of the plant to be imported (root, seeds, plants, fruits, etc.), as well as the presentation (e.g. If they are cuttings, indicate if they include roots and/or leaves). When propagative material comes in substrate, indicate the type of substrate, etc.)
7. In which month or months of the year the product is produced, harvested and exported.
8. End use of the product to be imported (e.g. propagation, consumption, milling, industrialization, transformation, etc.)
9. Location and geographical description of the producing areas designated for free areas, and other producing areas.
10. Map of the country indicating the producing areas designated for export, free areas and other producing areas.
11. Climatic conditions of the production areas.
12. Phenology of the crop, indicating the most important phases of development, according to the use and destination of the product (foliar development in foliage, flowering in ornamentals, fruiting in fresh fruits, etc.).
13. General phytosanitary management of the crop, indicating the dates and stages of greatest pest incidence
14. Phytosanitary problems of importance of the crop in the production area designated for export and if there are differences between other phytosanitary problems of importance in other productive areas,
15. For each of the pests associated with the crop in question, submit the following information:

- a) Pest name(s) in Spanish or the local language
 - b) Taxonomic classification (including at least the order, family, genus, and species)
 - c) Geographical distribution of the pest in the country, if it is a quarantine pest, and if it is present.
 - d) Attack periods (e.g., the percentage of infected plants, or infected fruits) over time (e.g., during different phenological stages of crops and/or times of the year).
 - e) Pest biology or disease etiology or epidemiology.
 - f) For each of the biological states of the pest (insects, mites), indicate with which part of the plant it is associated and describe its attack, whether external or internal.
 - g) When it is a pathogen (fungus, bacteria, virus, phytoplasma, nematode), explain the form and type of infection.
 - h) In the case of weeds or any other organism, describe their association and damage.
 - i) The economic losses associated with the pests associated with the product of interest in the country of origin and provenance.
 - j) Bibliographic citations of the information presented in point 21 with technical and scientific support (Photocopy of the cited literature).
16. List of pests of importance by phenological stage of the crop, emphasizing pests related to the part of the plant to be exported.
 17. List of pests of quarantine importance according to the provisions of the list of quarantine pests of each country.
 18. Pre-harvest phytosanitary treatments.
 19. Post-harvest phytosanitary treatments
 20. The effectiveness of post-harvest treatments
 21. Percentage of effectiveness in the elimination of pests from products or by-products of plant origin.
 22. Description of the activities for quality assurance, effectiveness, and efficiency of the supervision of the application of phytosanitary control methods.
 23. Phytosanitary regulations in the interior of the country, related to the crop of interest, or pests identified as of quarantine importance (if present in the country).
 24. Surveillance and monitoring systems to prevent outbreaks of important quarantine pests (if present in the country).
 25. Infrastructure for the application of recognized phytosanitary treatments for pests of quarantine importance,
 26. Description of the crop's management practices and harvesting methods.
 27. Production and export volumes.
 28. Planned volumes and frequencies in the import

29. Transportation system, which includes the type of packaging material, size of the packaging, shipment capacity, as well as temperature and humidity conditions of the containers when applicable.
30. Description of the movement of goods from the field to processing for export port (e.g. transport method, transport containers, transit routes), especially through different pest risk zones
31. Photographs of the boxes and containers used to transport the raw material.
32. Identification of port(s) of export and import and the months (stations) of shipment, including intermediate ports of call, if applicable.

All information must be in Spanish and officially endorsed by the National Plant Protection Agency (NPPO) or its equivalent from the Ministry of Agriculture of the exporting country and sent to:

NATIONAL AGRICULTURAL HEALTH SERVICE
AND FOOD SAFETY - SENASAG
NATIONAL PLANT HEALTH UNIT
Telephones: +591-3-4628107
Fax: +591-3-4628105

ÜRETİM GELİŞTİRME, KIRSAL VE SU BAKANLIĞI

Santísima Trinidad, 17 Mart 2026
CITE: SENASAG/JNSV/ No. 133/2026

Sayın
Mr. Yunus BAYRAM
Genel Müdür Yardımcısı
Tarım ve Orman Bakanlığı
Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
Ankara – Türkiye
Türkiye Cumhuriyeti

KONU: FİTOSANİTER DURUM TALEBİ

Saygıdeğer Beyefendi,
Bu yazı ile, Bolivyalı bir şirketin Türkiye Cumhuriyeti'nden aşağıda belirtilen bitkisel materyali ithal etme isteğini bilgilerinize sunarız:

- Karpuz tohumları, ticari amaçlı (Citrullus lanatus)

Bu doğrultuda, ekte yer alan formata uygun şekilde söz konusu ürünün Fitosaniter Durum Belgesi'nin tarafımıza gönderilmesini rica ederiz. Bu belge, ilgili Zararlı Risk Analizi'nin (ZRA) yapılabilmesi amacıyla talep edilmektedir.
Başka bir husus olmaksızın, en içten saygılarımı sunarım.

(imza)
Müh. Luis Alberto Sanchez Shimuira
Bitki Sağlığı Ulusal Başkanı
SENASAG MDPRyA
Ek: Belirtilenler

BOLİVYA ÇOK ULUSLU DEVLETİNE BİTKİSEL MATERYAL GİRİŞİ İÇİN ZARARLI RİSK ANALİZİNİN BAŞLATILMASI İÇİN GEREKLİ BİLGİLER

1. Bilimsel adı (cins, tür), İspanyolca adı ve ihracatçı ülkenin dilindeki adı, sinonimler ve ithal edilmek istenen bitkisel ürünün ait olduğu taksonomik sınıflandırma.
2. Ürün veya bitkisel kökenli alt ürünlerin yetiştirildiği kültür, çeşit veya grup tanımı.
3. Bitkinin sertifikalı tohumdan mı yoksa fidanlıktan mı üretildiğinin belirtilmesi (varsa).
4. Sertifikalı tohumdan üretildiyse, tohumun menşei (ülke ve eyalet) belirtilmelidir.
5. Bitkinin, bitki kısmının veya bitkisel kökenli ürün/alt ürünün renkli fotoğraflarının eklenmesi.
6. İthal edilecek bitki kısmının veya kısımlarının (kök, tohum, bitki, meyve vb.) ve sunum şeklinin belirtilmesi (örneğin çelik ise kök ve/veya yaprak içerip içermediği). Eğer çoğaltım materyali substrat içinde ise, substrat türü belirtilmelidir.
7. Ürünün yılın hangi aylarında üretildiği, hasat edildiği ve ihraç edildiği.
8. İthal edilecek ürünün nihai kullanım amacı (ör. çoğaltım, tüketim, öğütme, endüstriyel işleme, dönüşüm vb.).
9. Üretim alanlarının coğrafi konumu ve tanımı; serbest alanlar ve diğer üretim alanları.
10. İhracat için belirlenen üretim alanlarını, serbest alanları ve diğer üretim bölgelerini gösteren ülke haritası.
11. Üretim alanlarının iklim koşulları.
12. Ürünün kullanım amacına göre bitkinin fenolojisi ve önemli gelişim aşamaları (yapraklı bitkilerde yaprak gelişimi, süs bitkilerinde çiçeklenme, meyvelerde meyve gelişimi vb.).
13. Genel fitosaniter yönetim uygulamaları, zararlıların yoğun olarak görüldüğü dönemler ve aşamalar.
14. İhracat için belirlenen üretim alanındaki önemli fitosaniter sorunlar ve diğer üretim alanlarıyla olası farklar.
15. Ürünle ilişkili her bir zararlı için aşağıdaki bilgiler:
 - a) Zararlının yerel veya İspanyolca adı
 - b) Taksonomik sınıflandırma (en az takım, familya, cins ve tür)
 - c) Ülkedeki dağılımı, karantina zararlısı olup olmadığı ve varlığı
 - d) Saldırı dönemleri (örneğin enfekte bitki veya meyve yüzdesi ve fenolojik dönemlere göre)
 - e) Biyoloji, hastalık etiyolojisi veya epidemiyoloji
 - f) Her biyolojik evrede bitkinin hangi kısmına saldırdığı ve zarar şekli
 - g) Patojen ise (mantar, bakteri, virüs, fitoplazma, nematod), enfeksiyon

tipi

h) Yabancı ot veya diğer organizmalar için ilişki ve zarar açıklaması

i) Ekonomik kayıplar

j) Bilimsel kaynakça ve literatür (kopyalarıyla birlikte)

16. Bitkinin fenolojik dönemlerine göre önemli zararlı listesi.
17. Karantina zararlıları listesi (ülkelerin resmi listelerine göre).
18. Hasat öncesi fitosaniter uygulamalar.
19. Hasat sonrası fitosaniter uygulamalar.
20. Hasat sonrası işlemlerin etkinliği.
21. Zararlıların yok edilme yüzdesi ve etkinlik oranları.
22. Kalite güvence, etkinlik ve fitosaniter kontrol yöntemlerinin denetimi.
23. Ülke içi fitosaniter düzenlemeler ve karantina zararlıları ile ilgili mevzuat.
24. Karantina zararlılarının önlenmesi için izleme ve gözetim sistemleri.
25. Fitosaniter işlem uygulamaları için altyapı.
26. Ürün yetiştirme ve hasat yöntemleri.
27. Üretim ve ihracat hacimleri.
28. Planlanan ithalat hacmi ve sıklığı.
29. Taşıma sistemi, ambalaj türü, konteyner koşulları (sıcaklık, nem vb.).
30. Ürünün tarladan ihracata kadar olan taşınma süreci (taşıma yöntemi, rotalar vb.).
31. Taşıma kutuları ve konteynerlerinin fotoğrafları.
32. İhracat ve ithalat limanlarının tanımı, sevkiyat ayları ve varsa ara durak limanlar.

Tüm bilgiler İspanyolca dilinde hazırlanmalı ve ihracatçı ülkenin Ulusal Fitosaniter Koruma Örgütü (ONPF) veya Tarım Bakanlığına bağlı eşdeğer resmi kurum tarafından resmen onaylanmalı ve aşağıdaki adrese gönderilmelidir:

ULUSAL TARIMSAL VE GIDA GÜVENLİĞİ HİZMETİ (SENASAG)

ULUSAL BİTKİ SAĞLIĞI BİRİMİ

Telefonlar: +591-3-4628107

Faks: +591-3-4628105